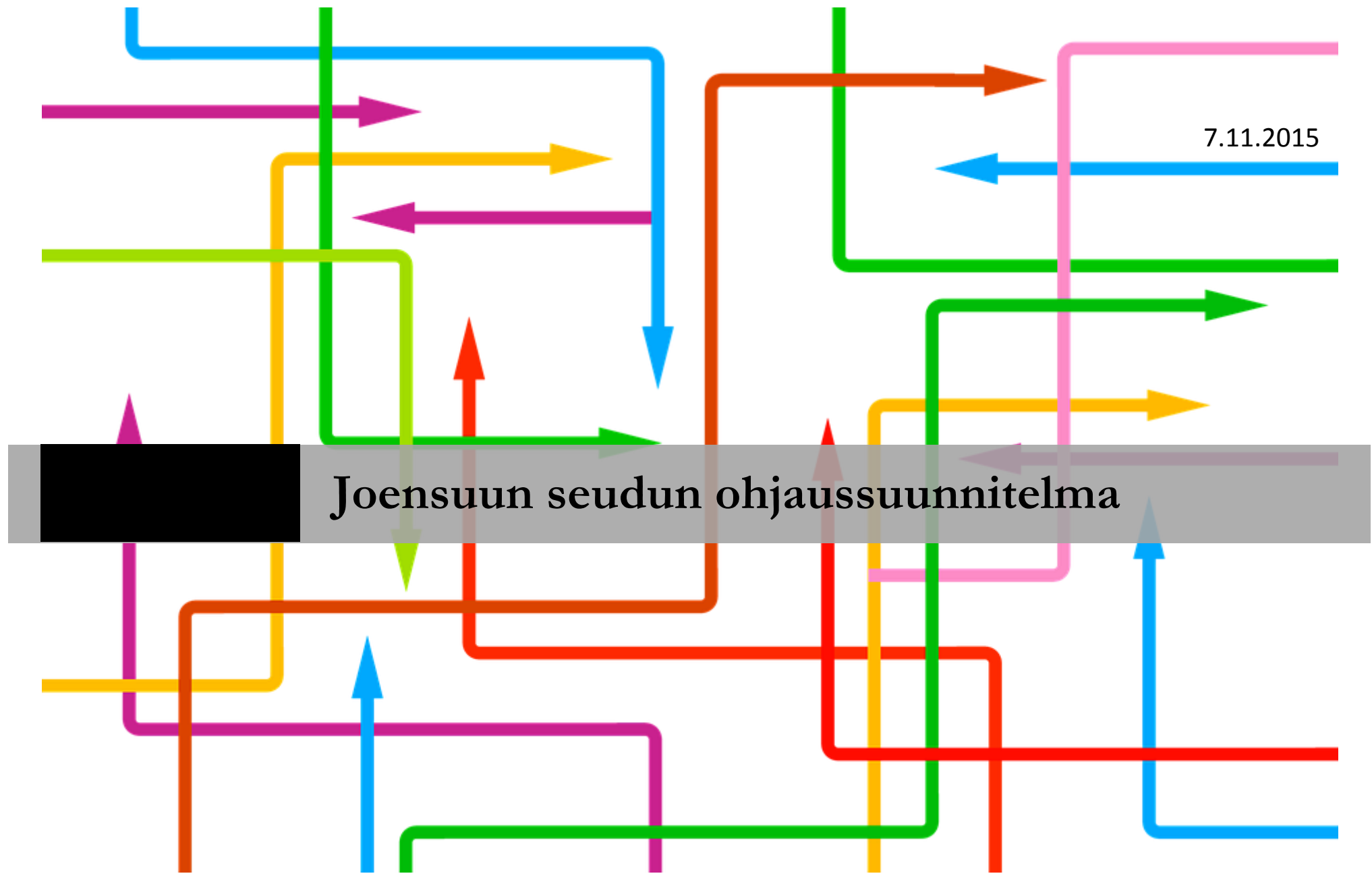

7.11.2015

Joensuun seudun ohjaussuunnitelma

Sisältö

Ohjaus Joensuun seudun peruskouluissa	3
Kaikkia koskeva ohjaus koko lukuvuoden aikana	5
Ennen peruskoulun aloittamista.....	8
1. luokka.....	1
2. luokka.....	11
3. luokka.....	13
4. luokka.....	15
5. luokka.....	17
6. luokka.....	18
7. luokka.....	20
8. luokka.....	22
9. luokka.....	24

Ohjaus Joensuun seudun peruskouluissa

Ohjaus on osa koko peruskoulun toimintakulttuuria ja jokapäiväistä työtä. Ohjausta annetaan eri oppiaineiden opetuksen, opinto-ohjauksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppilaan ohjaus muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävän jatkumon, joka toteutetaan opettajien ja muiden ohjaukseen osallistuvien henkilöiden yhteistyönä. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa on edellytys onnistuneelle ohjaukselle.

Ohjaus jaetaan kolmeen tasoon sen laajuuden ja toimijoiden mukaan. Tasot ovat kaikkia koskeva ohjaus, tehostettu ohjaus ja erityinen ohjaus.

Joensuun seudun peruskouluissa oppilaiden ohjausta toteutetaan koko yhtenäisen peruskoulun ajan ja se keskittyy kolmeen osa-alueeseen, jotka nivoutuvat toisiinsa. Osa-alueet ovat:

Kasvun ja kehityksen tukeminen	Oppimisen ohjaus	Valintojen ohjaus
<ul style="list-style-type: none"> • kasvun ja kehityksen tukeminen liittyy oppilaan minäkuvaan ja osallisuuteen • oppilasta ohjataan itsenäisyyteen, vastuullisuuteen ja itsetuntemukseen • minäkuvaan vaikuttaa vuorovaikutus erilaisissa ryhmissä, omien vahvuuksien ja kehittämisalueiden tiedostaminen sekä koulussa annettava monipuolinen arviointi • oppilaan osallisuus jäsenenä erilaisissa ryhmissä ja osallisena oman oppimisympäristön muokkaamisessa luo pohjaa henkilökohtaiselle kasvulle vastuullisena vaikuttajana sekä kehittää yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja • ohjauksella tuetaan oppilaan kasvua oman toiminnan säätelyyn, vahvistetaan osallisuutta sekä kannustetaan vastuunottoon ja rakentavaan toimintaan yhteisössä 	<ul style="list-style-type: none"> • oppimisen ohjauksessa korostuvat vuorovaikutus- ja oppimaan oppimisen taidot • ohjauksen tehtävänä on tukea oppilaan edellytyksiä hyvään oppimiseen ja oppijana kehittymiseen <ul style="list-style-type: none"> ○ lisätä oppijan itsetuntemusta ja käsitystä itsestä oppijana ○ auttaa oppilasta ymmärtämään oppimistaan, harjaantumaan opiskelun taidoissaan, arvioimaan omaa toimintaansa ○ kannustaa löytämään omia vahvuuksiaan ja keinoja selviytyä oppimisessaan ○ ohjata tuntemaan erilaisia oppimistyyylejä ja hyödyntämään niitä kehittämällä itselleen parhaiten soveltuvat opiskelukäytännöt • opettajan tehtävänä on ohjata oppimisprosesseja sekä luoda suotuisia oppimisympäristöjä. 	<ul style="list-style-type: none"> • oppilas saa tukea ja ohjausta opintopolun eri vaiheissa perusopetuksen aikana sekä perusopetuksen päättövaiheessa erilaisissa oppiaine-, koulutus- ja ammatinvalinnoissa • oppilasta ohjataan kehittämään päätöksentekotaitojaan sekä toteuttamaan ja arvioimaan tulevaisuudensuunnitelmiaan • oppilasta ohjataan hahmottamaan opiskeluun, työelämään ja tulevaisuuteen liittyviä mahdollisuuksia • oppilas oppii etsimään tietoja ja hankkimaan taitoja opiskelua, tulevaisuutta sekä elämää koskevia suunnitelmia ja valintoja varten

Ohjaustoiminnan organisointia ja toteuttamista varten on laadittu seudullinen ohjaussuunnitelma. Suunnitelma sisältää ohjauksen eri toiminnat, kuka niiden toteuttamisesta on vastuussa, ja mihin vaiheeseen oppilaan opintoja ne ajoittuvat. Ohjaussuunnitelman avulla jokainen koulussa toimiva, niin oppilas, opettaja kuin huoltaja näkevät, millaiseen ohjaukseen jokaisella oppilaalla on oikeus päivittäisessä koulutyössään.

Kaikkia koskeva ohjaus
koko lukuvuoden aikana

mitä	miten	kuka vastuussa	lisämateriaalit
ryhmytyminen, itsetuntemuksen lisääminen, turvallisen oppimisympäristön luominen	päivittäisessä koulutyössä, osana opetusta esim. KiVa-tunnit, leikit yms. jatkuva palaute, myös positiivinen!	lo lv aineenopettajat eo tarvittaessa tukena	mukana myös esim. kuraattori, seurakunta, nuorisotoimi
oppilaan itsearviointitaidot	<ul style="list-style-type: none"> • jatkuva sanallinen palaute, kehityskeskustelut • itsearviointilomakkeet 	lo aineenopettajat	
Opiskelutekniikka, opiskelutaitojen tukeminen	Oman oppimistyylin löytäminen ja oikeiden oppimistekniikoiden hyödyntäminen mm. <ul style="list-style-type: none"> • läksyjen merkitsemisen ohjaamista • erilaisten oppimistyylien esittelemistä • lukemisen tekniikan opettamista • sanojen opettelutekniikoiden harjoittelua • sanastoon liittyvä soveltaminen lauseita tai tekstejä kirjoittamalla • ääntämisen ja puhejuvuuden harjoittelutekniikoiden opettelu • kertaamisen taitojen opettelu tarvittaessa ohjataan läksykerhoon	luokanopettaja aineenopettaja opo eo	
Opintojen edistymisen seuranta	<ul style="list-style-type: none"> • kokeiden numerot Wilmaan • todistukset • jaksoarvioinnit 	luokanopettaja aineenopettaja luokanvalvoja opo	

	<ul style="list-style-type: none"> • luokanvalvoja seuraa säännöllisesti luokkansa oppilaiden opintojen edistymistä, antaa palautetta ja huolehtii tarvittaessa tukitoimien koordinoinnista sekä yhteydenotoista kotiin • keskustelut opettajien kesken, sekä kodin suuntaan 	tarvittaessa: eo	
Monipuolinen arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • muista huomioida esim. tuntiaktiivisuus, vihkotyöskentely, kokeet, poissaolot, asenne, harrastuneisuus, tuntityöskentely, kotitehtävät. • Erityisesti maahanmuuttajataustaisten ja erityisoppilaiden kohdalla mahdollisuus osoittaa osaaminen muuten kuin kirjallisesti. • myös muilla (joilla äidinkieli suomi, mutta muita vaikeuksia) mahdollista osoittaa osaaminen muuten kuin kirjallisesti (esim. luki-vaikeus) 	luokanopettaja aineenopettaja	
Oppimistyytleihin tutustuminen ja niiden hyödyntäminen omassa opiskelussa	Oppilas oppii tuntemaan erilaiset oppimistyylit ja hyödyntämään tätä tietoa kehittämällä itselleen parhaiten soveltuvat opiskelutavat	opo aineenopettaja luokanopettaja eo	

<p>Aineen oppisisältöjen, tavoitteiden ja arvioinnin perusteiden selkeä esiintuominen oppilaille.</p> <p>Kun tavoitteita asetetaan, pitää osata eriyttää ja selkiyttää (esim. mmt-oppilaat, erityisoppilaat).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • esim. viikkoon heti kurssin alussa tavoitteet ja arvioinnin perusteet = oppilaalle selväksi mitä pitää oppia ja mihin arviointi perustuu • ohjataan oppilasta itseään arvioimaan omaa työskentelyään ja työnsä tuloksia 	<p>luokanopettaja aineenopettaja</p>	
<p>Osallisuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmäytyminen omaan luokkaan • oppilaskunta • tukioppilastoiminta 	<p>luokanopettaja luokanvalvoja aineenopettajat oppilaskunnan ohjaaja tukioppilasohjaaja</p>	
<p>Poissaolojen seuranta</p>	<p>poissaolojen seuranta ja yhteydenpito tarvittaessa kotiin, Wilma</p>	<p>lo lv opo</p>	
<p>Samanaikaisopetus</p>		<p>luokanopettaja aineenopettaja, erityisopettaja</p>	
<p>Eriyttäminen, yksilöllisyyden huomioiminen</p>	<p>tarpeen mukaan esim. osa-aikainen erityisopetus testausten pohjalta</p>	<p>lo aineenopettaja eo S2-opettaja puheopettaja</p>	

Ennen peruskoulun aloittamista

mitä	miten	milloin	kuka vastuussa	lisämateriaali	Ennen peruskoulun aloittamista
Tiedon hankinta tulevista 1. luokkalaisista	eskariopettajien haastattelu, vierailut eskariryhmissä erityisopettaja tiedottaa tulevaa luokanopettajaa erityisoppilaista	kevätlukukausi maaliskuu/huhtikuu	eo, eskariope		
Kouluun ilmoittautuminen	Internetin kautta tai koulussa	keväällä	lo, ja/tai eo ja/tai rehtori, apulaisrehtori		
Kouluun tutustuminen	tutustumispäivä koululla, samanaikaisesti vanhemmille infotilaisuus	keväällä	1. lo, rehtori, ohr, ip-porukka, kuka tiedottaa vanhemmille?		
Tulevien ekaluokkalaisten siirtopalaverit tarvittaessa		keväällä	oppilashuoltoryhmän jäsen?		

1. luokka

mitä	miten	milloin	kuka vastuussa	lisämateriaali	1. luokka
Ryhmäytyminen, itsetuntemuksen lisääminen, turvallisen oppimisympäristön luominen, opiskelutaitojen tukeminen	päivittäisessä koulutyössä esim. KiVa-tunnit, leikit yms. jatkuva palaute, myös positiivinen! tarvittaessa ohjataan läksykerhoon??	koko lukuvuoden ajan	lo, eo tukena		
Ensimmäinen kouluviikko	tiedote käytännöistä kotiin	ensimmäisen viikon aikana	lo	tiedote kotiin?	
Vanhempainilta		syyskuun alussa	lo, ohr, kuka kutsuu?	kutsu, tarvittaessa eri kielillä	
Kolmiportainen tuki	erityisopettajan ja luokanopettajan yhteistyö	alkusyksystä	lo eo		
Opettaja-oppilas -keskustelut (mahdollisesti)	lo keskustelee oppilaan kanssa koulunkäynnistä yms. Järjestelyissä avustavat esim. eo, aineenopettaja tai rinnakkaisluokanopettaja	syyslukukaudella	lo	keskustelurunko?	
Itsearviointi	itsearviointikaavake	ennen arviointikeskusteluja	lo, koti		

Arviointikeskustelut	lo:n harkinnan mukaan mahdollisesti jo syksyllä	syys- tai kevätlukukausi	lo	
Oppilaiden valmiuksien ja taitojen testaaminen		syyslukukauden alussa	lo, eo, S2-opettaja,	
Eriyttäminen, yksilöllisyyden huomioiminen	tarpeen mukaan esim. osa-aikainen erityisopetus testausten ja tarpeen pohjalta	koko lukuvuoden ajan	lo, eo, S2-opettaja,	

2. luokka

mitä	miten	milloin	kuka vastuussa	lisämateriaali
Ryhmäytyminen, itsetuntemuksen lisääminen, turvallisen oppimisympäristön luominen, opiskelutaitojen tukeminen	päivittäisessä koulutyössä esim. KiVa-tunnit, leikit, jatkuva palaute, myös positiivinen!	koko lukuvuoden ajan	lo, eo tukena	
Vanhempainilta + kieli-info?		syyskuun alussa	lo, ohr, kuka kutsuu?	
Kolmiportainen tuki	erityisopettaja tiedottaa luokanopettajalle erityisoppilaista, hoitavat paperit yhdessä	alkusyksystä	lo eo	
Itsearviointi	itsearviointikaavake?	ennen kehityskeskusteluja arviointikeskusteluja	lo, koti	itsearviointikaavake
Arviointikeskustelut/ mahdollinen kielivalintakeskustelut kieltenope + 2. lk ope-keskustelut kielisuihkut?	luokanopettaja tapaa huoltajat ja kartoittaa mahdollisuuksia kielten opiskeluun	syyslukukausi	lo	
Oppilaiden valmiuksien ja taitojen testaaminen		syyslukukauden alussa	lo, eo, S2-opettaja,	

Eriyttäminen, yksilöllisyyden huomioiminen	tarpeen mukaan esim. osa-aikainen erityisopetus testausten pohjalta	koko lukuvuoden ajan	lo, eo, S2-opettaja,		ennen 3. luokkaa
ennen 3. luokkaa					
mitä	miten	milloin	kuka vastuussa	lisämateriaali	
Kieli-info		tammi-maaliskuussa	rehtori kieltenopettajat	tiedote (oman koulun oppilaille) power point ??	
Mahdolliset soveltuvuskokeet		kevät	rehtori, kieltenopettajat		
Tiedonhankinta tulevista 3. luokkalaisista	muista kouluista tulevien oppilaiden tietojen hankinta erityisopettaja tiedottaa tulevaa luokanopettajaa mahdollisista erityisoppilaista	huhti-toukokuussa	eo, ohr		
Siirtopalaveri	tarvittaessa, mukana huoltajat, 2. luokan opettaja, tuleva luokanopettaja/eo	toukokuussa	lo:t (nykyinen ja tuleva), eo,		
Tiedonsiirto omassa koulussa jatkavista 2. luokan oppilaista	2. luokan opettaja siirtää oppilashuoltoryhmän palaverissa tiedot luokastaan tuleville luokanopettajille sekä oppilashuoltoryhmälle Mahdollisista tukitoimista seuraavalle vuodelle voidaan jo sopia.	huhti-toukokuussa	ohr, 2. luokan opettaja, tulevat luokanopettajat		

Tutustumisilta	<u>kaikki</u> tulevat 3. luokkalaiset ja heidän huoltajansa tutustuvat kouluun, tuleviin opettajiin sekä tapaavat luokkatoverinsa, matkakorttihakemukset, uskonnot, terveystarkastus	toukokuussa	rehtori, tulevat lo:t, kieltenopettajat		
Tutustumista	tuleva 3. luokan opettaja mahdollisuuksien mukaan mukana 2. luokan tunneilla tutustuen tuleviin oppilaisiin	toukokuussa	2. + 6. lk opet		

3. luokka

mitä	miten	milloin	kuka vastuussa	lisämateriaali	
Ensimmäinen kouluviikko	tutustumista toisiin ja omaan kouluun ja luokkaan		luokanopettaja		3. luokka
Mahdollinen kysely huoltajille oppilaan opiskelusta ja huoltajien toiveista oppimisen suhteen.		ensimmäisten koulupäivien aikana	lo		

Ryhmäytyminen, itsetuntemuksen lisääminen, turvallisen oppimisympäristön luominen, opiskelutaitojen tukeminen kielten opiskelutaitojen vahvistamista	päivittäisessä koulutyössä esim. KiVa-tunnit, leikit yms. jatkuva palaute, myös positiivinen!	koko lukuvuoden ajan	lo, aineenopettajat, eo tukena	
Kolmiportainen tuki	mahdollisesti erityisopettaja tiedottaa luokanopettajalle erityisoppilaista, hoitavat paperit yhdessä	alkusyksystä	lo eo	
Vanhempainilta	rehtori, luokanopettaja, kieltenopettajat sekä oppilashuolto henkilöstö esittäytyy	syyskuussa, mahdollisimman pian koulun alettua	lo hoitaa kutsun luokalleen, paikalla: ohr, kieltenopettajat, lo	kutsu
Opettaja-oppilas -keskustelut (mahdollisesti)	lo keskustelee oppilaan kanssa koulunkäynnistä yms. Järjestelyissä avustavat esim. eo, aineenopettaja tai rinnakkaisluokanopettaja	syyslukukaudella	lo	
Mahdollinen oppilaiden valmiuksien ja taitojen testaaminen		syyslukukauden alussa	lo, eo, S2-opettaja,	

Vanhempainilta	tietoa vanhemmille, mm. kielen opiskelusta, kodin tuentarpeesta jne	viimeistään ennen joulua	kieltenopettajat, lo	
Eriyttäminen, yksilöllisyyden huomioiminen	tarpeen mukaan esim. osa-aikainen erityisopetus testausten pohjalta	koko lukuvuoden ajan	lo, eo, S2-opettaja,	
Itsearviointi (myös kieli-itsearviointi)		kevätlukukaudella ennen arviointikeskusteluja	lo, koti	
Arviointikeskustelut		keväällä	lo	

4. luokka

mitä	miten	milloin	kuka vastuussa	lisämateriaali	4. luokka
Ryhmäytyminen, itsetuntemuksen lisääminen, turvallisen oppimisympäristön luominen, opiskelutaitojen tukeminen	päivittäisessä koulutyössä esim. KiVa-tunnit, leikit yms. jatkuva palaute, myös positiivinen!	koko lukuvuoden ajan	lo, aineenopettajat, eo tukena		

Kolmiportainen tuki	erityisopettaja tiedottaa luokanopettajalle erityisoppilaista, hoitavat paperit yhdessä	alkusyksystä	lo eo	
Opettaja-oppilas –keskustelut (mahdollisesti)	lo keskustelee oppilaan kanssa koulunkäynnistä yms. Järjestelyissä avustavat esim. eo, aineenopettaja tai rinnakkaisluokanopettaja	syyslukukaudella	lo	
Oppilaiden valmiuksien ja taitojen testaaminen		syyslukukauden alussa	lo, eo, S2-opettaja,	
Eriyttäminen, yksilöllisyyden huomioiminen	tarpeen mukaan esim. osa-aikainen erityisopetus testausten pohjalta	koko lukuvuoden ajan	lo, eo, S2-opettaja,	
Itsearviointi	itsearviointikaavake	kevätlukukaudella ennen arviointikeskusteluja	lo, koti	
Arviointikeskustelut		kevät	lo	

5. luokka

mitä	miten	milloin	kuka vastuussa	lisämateriaali
Ryhmäytyminen, itsetuntemuksen lisääminen, turvallisen oppimisympäristön luominen, opiskelutaitojen tukeminen	päivittäisessä koulutyössä esim. KiVa-tunnit, leikit yms., jatkuva palaute, myös positiivinen!	koko lukuvuoden ajan	lo, aineenopettajat, eo tukena	
Kolmiportainen tuki	erityisopettaja tiedottaa luokanopettajalle erityisoppilaista, hoitavat paperit yhdessä	alkusyksystä	lo eo	
Opettaja-oppilas –keskustelut (mahdollisesti)	lo keskustelee oppilaan kanssa koulunkäynnistä yms.	syyslukukaudella	lo Järjestelyissä avustavat esim. eo, aineenopettaja tai rinnakkais-luokanopettaja	
Oppilaiden valmiuksien ja taitojen testaaminen		syyslukukauden alussa	lo, eo, S2-opettaja,	
Vanhempainilta	esim. ruotsin opiskelun aloittaminen			

5. luokka

Eriyttäminen, yksilöllisyyden huomioiminen	tarpeen mukaan esim. osa-aikainen erityisopetus testausten pohjalta	koko lukuvuoden ajan	lo, eo, S2-opettaja,		
Itsearviointi	itsearviointikaavake	kevätlukukaudella ennen arviointikeskusteluja	lo, koti		
Arviointikeskustelut		kevät	lo		

6. luokka

mitä	miten	milloin	kuka vastuussa	lisämateriaali	
Ryhmäytyminen, itsetuntemuksen lisääminen, turvallisen oppimisympäristön luominen, opiskelutaitojen tukeminen	päivittäisessä koulutyössä esim. KiVa-tunnit, leikit yms. jatkuva palaute, myös positiivinen!	koko lukuvuoden ajan	lo, aineenopettajat, eo tukena		6. luokka 6. luokka
Vanhempainilta	ajankohtaisia asioita	syksyllä	lo, rehtori		

Kolmiportainen tuki	erityisopettaja tiedottaa luokanopettajalle erityisoppilaista, hoitavat paperit yhdessä	alkusyksystä	lo eo		6. uokka
Info opiskelusta yläkoulussa 6. luokkalaisille	opo käy infoamassa oman koulun 6. luokkalaisia opiskelusta yläkoulussa	keväällä	opo, tukarit, lo, rehtori		
6. luokan luokanopettajia ohjataan oppilastietokorttien täytössä	6. luokkien luokanopettajille ohjausta oppilastietokorttiin ja täyttöön liittyen	keväällä	opo/rehtori		
Tiedonhankinta tulevista 7. luokkalaisista	tiedonsiirtopalaverit erityisopettaja, lo tiedottaa mahdollisista erityisoppilaista	keväällä	eo, opo, kuraattori, lo		
Mahdollinen vanhempainilta	Kutsutaan 6. luokan oppilaiden vanhemmat	keväällä	opo, rehtori, lo		

Mahdollinen 6. luokkalaisten tutustuminen yläkouluun	vierailu yläkoulussa vanhempainillan jälkeen	keväällä	opo, lo, rehtori		
Luokkien muodostaminen yläkoulussa		keväällä/kesällä	opo, eo, kuraattori, rehtori		

7. luokka

mitä	miten	milloin	kuka vastuussa	lisämateriaali	
Lukuvuoden aloitus	koulukohtainen suunnitelma	elokuu	luokanohjaaja		7. luokka
7. luokkien ryhmätykset	koulukohtainen suunnitelma	alkusyksy	sovitaan koulukohtaisesti		
Kolmiportainen tuki	erityisopettaja suunnittelee ja toteuttaa yhdessä aineenopettajien ja luokanohjaajan kanssa		erityisopettaja, luokanohjaaja, aineenopettaja		
TET	oppilaat ovat tutustumassa työelämään 1-2 päivää koulukohtaisen suunnitelman mukaan	koulukohtaisen suunnitelman mukaan	opo		7. luokka

Kirjallinen itsearviointi	koulukohtaiset käytännöt	syksyllä ja keväällä	opo luokanohjaajat		7. luokka
Luokanohjaajan tuokiot/tunnit 7. luokalla	koulukohtainen suunnitelma	läpi lukuvuoden	luokanohjaaja		
7. luokan oppilaanohjauksen tunnit	sisällöt opetussuunnitelman mukaisesti	koulukohtainen jaksotus	opo		7. luokka
Vanhempainillat	aikataulu koulutiedotteessa	koulukohtainen aikataulu	rehtori opo luokanohjaaja		

Arviointikeskustelut	luokanohjaaja, huoltajat + oppilas tapaavat oppilaan koulunkäyntiin liittyen	koulukohtainen aikataulu	luokanohjaaja aineenopettajat		
----------------------	--	--------------------------	-------------------------------	--	--

8. luokka

mitä	miten	milloin	kuka vastuussa	lisämateriaalit	
Ensimmäinen koulupäivä syksyllä	KiVa-tunteja tarvittaessa luokanohjaajan käsikirja uutta ryhmyttämistä kesän jälkeen tarvittaessa koulun käytänteiden kertaaminen	ensimmäinen koulupäivä	Luokanvalvoja KIVA-tiimi		8. luokka
valinnaisaineiden tarkistus	luokan valinnaisaineista tieto luokanvalvojalle → oppilaat käyvät läpi, että näkyy lukujärjestyksessä	ensimmäinen kouluviikko	opo lv		
Luokanvalvojan tunti/vartti	ajankohtaisia asioita, käyttäytyminen, tarvittaessa KIVA-tunteja	tarvittaessa koulukohtaisesti	Luokanvalvoja		
8. luokan oppilaan ohjauksen tunnit	sisällöt seudullisen opetussuunnitelman mukaan ja koulukohtaiset painotusten mukaan	koulukohtaisesti, vaihtelee	opo		
Vanhempainillat	Aikataulu koulutiedotteessa	koulukohtaisesti	Rehtori, opo, luokanvalvoja. Luokanvalvoja jakaa tiedotteen		

Kolmiportainen tuki	Erityisopettaja suunnittelee ja toteuttaa tarvittavan tuen yhdessä aineenopettajien kanssa	tarvittaessa lukuvuoden aikana	Erityisopettajat, aineenopettajat		
Kirjallinen itsearviointi	aineenopettaja (ja tarvittaessa erityisopettaja) ohjaa täyttämässä ja oppilasta pohtimaan omaa oppimistaan ja työskentelyään realistisesti. Apuna voi käyttää kurssin alussa laadittua tavoite/arviointi-listaa. Kokeeko oppilas saavuttaneensa annetut tavoitteet?	määritellään koulukohtaisesti	aineenopettaja lv, opo, eo		8. luokka
Arviointikeskustelu(oppilaille, joille koetaan tarpeelliseksi tai joiden huoltajat tätä toivovat)	luokanvalvoja, huoltajat + oppilas tapaavat oppilaan koulunkäyntiin liittyen. Tavoitteena on myös päättövaiheen opintojen tukeminen ja jatko-opinnoista puhuminen.	lukuvuoden aikana	lv + (opo, EO)		
TET-jaksoon valmistautuminen	tiedottaa käytännöistä opotunnilla ja hoitaa käytännön asiat	koulukohtainen	opo		
TET-jakson palaute	käydään läpi opon tunneilla, koulukohtaiset käytänteet	TET-jakson jälkeen	opo		

9. luokka

mitä	miten	milloin	kuka vastuussa	lisämateriaalit
Ensimmäinen koulupäivä syksyllä	Koulun käytänteiden mukaisesti	ensimmäinen koulupäivä	Luokanohjaaja	
Luokanohjaajan tuokiot	ajankohtaisia asioita	Koulukohtaisesti sovittava	Luokanohjaaja	
Vanhempainillat		Yhteishakuun liittyvät vanhempainillat		
9. luokan oppilaan ohjauksen tunnit	sisällöt opetussuunnitelman mukaisesti		opo	
Eri ammatteihin ja niiden työtehtäviin tutustuminen	oman oppiaineessa opittavien taitojen ja tietojen tarvitseminen eri ammateissa. vierailut yrityksiin	jatkuvasti	aineenopettaja opo	

Tutustuminen toisen asteen oppilaitoksiin	Oppilaat vierailevat 2. asteen oppilaitoksissa Kouluille tulevat vierailijat toiselta asteelta		opo aineenopettajat erityisopettajat koulunkäynninohjaajat		9. luokka
Oppiaineiden merkitys jatko-opintojen kannalta	asian esiintuomista omassa opetuksessa	jatkuvasti	aineenopettaja		
Ohjauskeskustelut	opo tapaa jokaisen 9.-luokkalaisen ohjauskeskustelussa mahdollisuus useampaankin ohjaukseen.	lukuvuoden aikana	opo		
Kirjallinen itsearviointi	aineenopettaja (ja tarvittaessa erityisopettaja) ohjaa täyttämässä ja oppilasta pohtimaan omaa oppimistaan ja työskentelyään realistisesti. Kokeeko oppilas saavuttaneensa annetut tavoitteet?		aineenopettaja luokanohjaaja opo erityisopettaja		
TET-jaksoon valmistautuminen	tiedottaa käytännöistä opotunnilla ja hoitaa käytännön asiat	lukuvuoden alussa	opo		
TET-jakso	opo ja opettajat vierailevat työpaikoilla TET-jakson aikana mahdollisuuksien mukaan	TET-jakson aikana	opo aineenopettajat		

TET-jakson palaute	Erilaisia toteutustapoja esim. oppiaineiden rajat ylittäviä mahdollisuuksia	TET-jakson jälkeen	opo aineenopettajat erityisopettajat		9. luokka
Yhteishakuun liittyvät tehtävät	opo päävastuussa yhteishaun hoitamisesta vanhempainillat + muu tiedottaminen		opo		
Valmistautuminen pääsykokeisiin	Toisen asteen oppilaitosten pääsy- ja soveltuvuuskokeisiin valmistautumista ohjauksessa yhdessä muiden hakijoiden kanssa	huhti-toukokuu	opo		
Kevättiedote 9.-luokkalaisille	9. luokan oppilas saa tiedotteen, jossa kerrotaan, miten oppilaan tulee toimia, jos hän ei saa opiskelupaikkaa tai jos hän ei ota tarjottua paikkaa vastaan.	toukokuu	opo		9. luokka
Valinnaisen kielen päättöarvioinnin merkintä	<i>"Mikäli oppilaan huoltaja pyytää, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisesta A2- tai B2 - kielestä, numeroarvostelu jätetään pois"</i>	huhti-toukokuussa	opo kieltenopettajat		

	<p><i>ja todistukseen laitetaan poisjätettyjen arvosanojen tilalle merkintä "hyväksytty"."</i></p> <p>Opettaja arvioi oppilaan normaalisti, mutta todistukseen merkitään arvosanan kohdalle S.</p>				
9. -luokkalaisten jälkiohjaus	<p>opo on yhteydessä ilman opiskelupaikkaa jääneisiin oppilaisiin yhteishaun tulosten tultua kesäkuussa sekä tarvittaessa vielä elokuussa. Tietoa ja tukea täydennysshakuun sekä lisäopetukseen, VALMA/TELMA-ryhmiin hakeutumiseen. Ilmoittaminen Etsivälle nuorisotyölle</p>	<p>kesäkuussa yhteishaun tulosten tultua</p> <p>elokuussa opintojen alettua</p>	opo		
Tiedonsiirto/siirtopalaverit oppilaan seuraavaan kouluun	<p>opo /erityisopettaja on yhteydessä oppilaan 2. asteen oppilaitokseen</p>	<p>toukokuussa / elokuussa</p>	opo, erityisopettaja		